

Szabadkai Hírlap

Megjelenik minden vasárnap és szerdán.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	
Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára 8 kr. Hirdetések díj szabály szerint.	

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:
SZÉKELY SIMON

Előfizetési pénzek és a lap szellemi részét illető közlemények *Székely Simon* úr könyv- és papirkereskedésébe küldendők hol egyes lap-példányok is kaphatók.

A gabona-uzsora.

Hogy főleg agrár állam vagyunk, azt tudja mindenki. A magyar nép jövedelmi főforrása az édes anyaföld, mely mindannyiunk jövedelmét gondoskodik. Ha bedugaszoljuk ezt a forrást: éhen kell vesznünk. Valóságos merényletet követ el az, aki a jövedelmi forrást megapasztani akarja. A legnagyobb figyelmet kell tehát fordítani minden mozzanatra, amely mezőgazdasági viszonyainkat rosszabbíthatná vagy az azzal foglalkozó elemeket kenyérkeresetökben megrövidíthatné.

Egy keservesen inséges év után alig közepes termés következett legutóbb. Rendes viszonyok között is a rosszak közé kellett volna sorolni az idei évet, legkevésbé pedig volt arra alkalmas, hogy a múlt év inséget pótolja.

Mostohán gondoskodott tehát rólunk a természet az utolsó években. Tünni kellett, mert ez Istentől jött. Az emberek azonban méltán elvárhattuk, hogy egymást ilyen viszonyok közt támogassák.

Nem eléggé lehet elítélni, hogy még mindig akadnak lelketlen tőkepénzesek, akik az inséges évek által amúgy is a tönk szélére jutott kis birtokost galád módon kiszípolozzák.

Az „uzsora“ szó nem eléggé jellemzi ezeknek a spekulánsoknak az eljárását. Mert ezek az uzsorások nem attól fosztják meg áldozataikat, amijök már megvan, hanem kapzsi kezekkel meg azt is lefoglalják a szegény kisgazdától, amijök Isten áldásából még lehet.

Furfangos számítgatással meghagyták ugyan a kisgazdának azt az aggodalmat, vajjon fog-e Isten áldása lebegni keserves munkájukon, de elrabolják tőlük magát az áldást.

Am hagyjuk a képleteket és nézzük, hogyan aknázza ki a gabona-uzsoras a gazda szorult helyzetét.

Mondjuk, hogy a kisgazda a tél beáltával pénzzavarokkal küzd, amint-hogy magyar kisgazdánk három-negyedrésze már december-január hónapokban teljesen kifogyott a pénzből. Van aki szívesen kiségit: gabona-uzsoras. Mindössze csak egy kis irást kell adnia, amelyben cifrán kivagyion irva — nem talán a váltó összege vagy a lejárat napja avagy a váltónak egy másik kelléke, oh nem! a bizodalomteltjes gabona-uzsorasnak erre nincs szüksége; a cifra betük mást mondanak; se többet, se kevesebbet, csak annyit, hogy a kisgazda eladja egész jövő évi termését, melyet a gabona-uzsoras tetszése szerinti napon — jól tessék figyelni — nem talán a

kisgazdának már átadott összegért, hanem a tőzsdén az átvétel napján jegyzett árfolyamon alul métermázsánként 1 frt — 1 frt 50 krral olcsóbban.

A gabona-uzsoras tehát a kisgazda bérét viszi a vásárra. Ha a termés iránti várakozások nem teljesülnek, a kisgazda silány termését a napi árnál 1 frttal, vagy 1 frt 50 krral olcsóbban tartozik a gabona-uzsorasnak odaadni és természetesen, ha a termés ára nem fedezné a felvett pénzköltséget, a különbözettel adása marad a gabona-uzsorasnak, esetleg már a következő évi termésre és ezért nézi oly félve aggódó szemmel a gazda, hogyan csirázik a mag, hogyan üt szárba és mennyi szemet ad a kalász. És ha teljesülnek a várakozások, akkor sincs a gazdának öröme benne, mert termését már hónapokkal előbb potom áron eladta.

De a gabona-uzsoras még ezzel az uzsoras kamattal sem éri be. Neki nem elég, hogy pénzéért busásnál busásabb kamatot szed, hanem a kisgazda bőrével még hausse- és baisse-játékot játszik. Ez a kis játék nagy nyereségre való kilátás mellett a gabona-uzsorasnak nem kerül semmibe, míg a kisgazda egy vagyont veszthet mellette. Mert a kötelezvény alapján jogában áll a gabona-uzsorasnak bizonyos — hónapokra kiterjedő — idő-

A „SZABADKAI HIRLAP“ tárcája.

Őszinte válasz.

Nagyságos Asszonyom!

Nem tudok elaludni s minthogy hosszú éjjeli órákon át hánykolódtam az ágyamban, elhatároztam, hogy mai levelére most írom meg a választ. Talán, hogy azután elfogok aludhatni.

Furcsa egy levél is az, drága asszonyom, a maga egyszerűségében. Hogy emlékszem-e a boldog együttlétre s arra a bókora, midőn azt mondtam, minő szép ön és mais így gondolkozom-e? Hogy nem tartom különösnek, hogy ön is nekem először, holott a finde sícele előtt rendszeren a férfiak szoktak volt a levelezést megkezdeni? Hogy vagyok-e annyira emancipált, hogy tullehessem magam a konvencionziákon és elnem itélem, hogy egy nő őszintén tárja ki előttem szívét? És végül, ami a legjava: tudnék-e Önnel rokonszenvenni? És ha nem — mitől Isten mentsen — tudok-e balzsamos irt fájó sebére.

Mennyi kérdés egyszerre! mindegyikéből kikandikál az asszonyok főjelleme: a kíváncsiság. Vagy az ön kérdései többet jelentenek? Lehetséges-e hogy gyorsan forgolódo szemek, melyek egyszerre meglátják, hogy a táncosné haját egy nuansszal szö-

kébbre festette, az elnök leányának ruhája a megengedhetőnél tovább van kivágva és a házi kisasszony milyen bizalmasan beszél a hadnagy ural, lehetséges-e, hogy ezek a mindent észreévő szemek betekintheztek az én bensőmbé is.

Ön azt is mondja, hogy a „szer . . em“ tulteszi magát minden társadalmi korlátan. Nem írja ki a szót, csak sejteli.

Az a megnyugvása mindenesetre lehet önnek asszonyom, én megértettem, — oh teljesen megértettem — mit jelentsen e titokzatos szó.

Mondhatom, hogy az ön kedves levele igazán büszkévé tett. Hogy is ne! mikor egy asszony ilyen titokzatosan ír egy férfinak! És hozzá még ilyen tüzről pattant, megigéző uri nő, mint ön, asszonyom, akinek kacskias hajfúrtjei alatt — oh azok a szemek azok a fúrge szemek! Eláruljam önnek? Egészen hiu lettem magamra. Mikor senkitem volt a szobában, a tükör elé álltam és nézegettem magam. Elég derék szál legény vagyok még, ugy-e? Deresedő hajam nem rontja el arcom összbenyomását, sőt érdekesebbé teszi azt, annyira érdekessé, hogy egy szép asszony mindjárt első látásra edemesnek tart rokonszenvére, sőt „szer . em“ re is (nem írom ki e szót, melynek idézésénél nagyot dobban még mindig ifju szívem, mert hátha ez a levél valamikor avatlan kézbe talál kerülni, s profán lelkek megtudhatnák a mi édes titkunkat!)

Hát hol is kezdjem a feleletekkel? Azt mondtam önnek, hogy minő szép, minő kecses. Köszönöm önnek, hogy emlékembe visszahívta ezt az őszinte nyilatkozatomat. Hát persze, hogy emlékszem, már hogyne emlékeznék! Ha én egy szép nőnek azt mondom, hogy szép, arra emlékszem mindig s ezt az állításomat soha vissza nem vonom, legnagyobb tanúság erre, hogy im írásban adom önnek.

Azt még éppenséggel nem tartom különösnek, hogy Ön is először velem. Ehhez Önnek jogot ad a boldog együttlét.

Csak néhány percig tartott ugyan Szczeri bankár ur jósa. De hányszor nem fordult elő, hogy a „szer . . em“ egy pillanat alatt dobbant fel! Nem asszonyom, én az ön kezdeményezését nem tartom különösnek, sőt dicséretre méltónak is ha rajtam mulnék azt egyenesen követendő példaként állítanám fel azt. Csak ugy ösmerhetnek meg a férfiak valódi értéküket, csak így volna lehetséges, hogy a nő, a ki ma már a kenyérkereset minden ágában méltó pályatársa a férfinak, szíve választottjával lépjen oltár elé.

— Tehát láthatja, hogy vagyok eléggé emancipált, hogy apró szivecskéjének élembe való tárulásáért el ne itéljem.

Am ön még intéz hozzám kérdéseket. Tudnék-e Önnel rokonszenvenni? Oh kedves asszonyom, hogyan is kérdezhet ilyesmit? Hát olyan meg nem közeledhetének, mogor-

tartamon belül a termést átvenni. Ez által a gabona-uzsora a tőzsde-nyereségét a maga részére a lehető legnagyobb összeg erejéig biztosítja, a netáni veszteség-számlát és sok más hátrányos estélyt pedig a kistermelőre hártja át.

Nemrégiben a végvidék kisbirtokosainak küldöttsége felkereste a földmivelési, kereskedelmi és igazságügyi minisztereket, kérve, hogy ennek az országos gabona-uzsora sürgős megszüntetése tárgyában tennék meg a kellő intézkedéseket.

Bizton reméljük, hogy ezek az intézkedések nem soká fognak magukra várattatni.

F. M.

Számok.

A mindennapi életben a leggyakrabban alkalmazott tudomány a számtan, melyet nélkülözünk sehol sem lehet, s melynek ismerete csak az örülnél hiányzik.

Figyeljünk meg egy kisedet és látni fogjuk, hogy tud valamennyire számolni. Némely öt éves gyermekkel dicsekednek szülei, mily szépen tud számolni 4—5-ig, sőt elszámol 100-ig is! Mint tanító, volt alkalmam meggyőződni arról, hogy ezen állítás csak foliutes ismeretből eredt; mert a kis számtudós még az egy fogalmával sem tudott tisztába jönni, mikor már iskolás fiú volt, s a számtanban mindég igen gyöngy diák maradt. Nem mondom, hogy ép ily homályos, de mindenesetre kevés ember bír tiszta fogalmával az általa gyakran kiejtett számóriásoknak, a millióknak.

Mennyi egy millió?

Hogy erről fogalmat alkossunk, számítsuk ki, meddig tartana egy millióig elszámolni. Föltéve, hogy óráként átlag 3 ezret számálhatunk — ami a hosszú számok kimondása által már az ezres számkörben sem lehetséges — akkor is 333 óráig eltart, vagyis egy napra 12 órai munkaidőt véve 28 napra volna szükség; kereken mondva egy millióig egy hó alatt lehet elszámolni.

Ha már most Rothschild magyar ember volna és a példabeszéd után indulva — a

vának és keményszívűnek tart, hogy ne tudnék egy kacsiás furtú, fúrge szemüri-növel rokonszenvenni? Sőt kérem —

De, drága asszonyom, nekem úgy tetszik, mintha ön azt a kérdést nem helyesen állította volna fel, mert úgy rémlik előttem, hogy ön sokkal határozottabb formában azt akarta kérdezni tőlem: Vajon rokonszenvenem-e önnek? Legalább azt kell következtetnem kedves levelének utolsó kérdéséből, melylyel tudom, vágyik, mifele „balzsamos irt“ ajánlanék fájó sebére. Tehát asszonyom, ha önnek nem rokonszenvennek, önnek fájó sebe támadna! Oh, ha tudná, mennyire meghat ez engem! Ilyen egészséges, vidám arcu urinőnek fájó sebe — soha sem tudnám magamnak megbocsájtani.

Annyira elfoglalja a fájó seb egész lenyemet, hogy nem veszi talán rossz néven, ha hamarosan balzsamos irt ajánlok önnek, mely azt meggyógyítja.

Még pedig alaposan.

Ime a recipé:

Titoktartás kötelezettsége mellett meg-sugom önnek drága asszonyom, hogy kedves levelét felolvastam a nőmnek. A két kis fiacskám hallgatta.

Igy ni! Remélem, hogy Ön meg fog gyógyulni — én meg elfogok aludhatni.

Fenyő Márton.

pénz olvasva jó — hozzáfogná 1000 millió korona értékű vagyonának koronákban való megolvasásához, akkor a fentemlített munkaidő betartása mellett 83 évig tartana, míg az utolsó koronát kezébe venné.

„Krajcárból lesz a forint!“ szól a takarékosra intő példa; de hogy 1 krajcár mily óriási kincsese nőhet meg idővel, arra kevesen gondolnak. Erre akarok egy példát bemutatni.

Föltéve, hogy Árpád idejében takarékpénztárak lettek volna és akkor 1 krt betett volna a takarékbba 4 $\frac{1}{2}$ % kamatos kamatra.

Az 1000 ik évben 19 ezer billió forintra szaporodott volna föl, vagy fontosabban: 19,056,183,065,455,984 frt 14 kr-ra.

E rengeteg összeg, ha szinarany lenne, (egy gram aranyat 1 frt 25 krba számítva) kitenne 15,244,818,452,364.78 kilogram aranyat. Ezen tömeg szinarany csaknem 1 köb-kilóméternyi köbtartalommal bírna és belőle 10 oly nagy várost építhetnénk föl, mint Budapest, melyekben minden építmény, a kövezet, a hidak, a vasutak stb. mind szinaranyból készülhetnének el.

A nagy számok ily meglepő eredményét megvilágítandó, hivatkozom egy német tudósra, aki kiszámította, hogy a föld összes épületei, melyek léteztek és a jelenleg fönállók együttvéve nem tesznek ki annyit, mint egy köbnégyszögmetér föld.

Ha valaki kételkedik benne számítson egy keveset. Pl. a fenti arany mennyiség 725 millió köbméter tesz ki. Ha már most fölteszszük, hogy Budapest minden épülete átlag 4000 köbméter tömör anyagból áll, akkor 196,250 épületet kapnának belőle.

Ne mondja tehát senki, hogy krajcár csekély értékű — mert ime a számok: világosan ellene szólanak.

Havas.

Színház.

Szerdán „Mozgó fényképek“ vigjáték zsufolt ház előtt adatott és az érdeklődést úgy a kitűnő előadás, mint az ujonan bemutatott és jól sikerült képek megérdemelték.

Csütörtökön F ó t h i Frida jutalomjátékául Herczeg Ferencz kitűnő vigjátéka a »Három testőr« került színre a közönség kellő érdeklődése mellett, igazán kitűnő, összevágó előadásban. A jutalmazottat kiléptekor zajos tapsokkal, szép csokrokkal és más értékes ajándékokkal halmozták el tisztelői; de az igazságnak hiven meg kell jegyeznünk, hogy F ó t h i Frida mai szereplése legkevesebé sem elégitette ki a hozzá fűzött várakozásunkat, kevés közvetlenséggel és nagyon lanyhán játszott, mintha szerepét kicsinyelte volna. Az összjátékból kimagaslott D e r é k i Antal, ki egy kissé csehesen színezte Pol-lacseköt, L o m n i c z y a szerkesztő szerepében, kevésbé tetszetek V i r á g h á t i, a ki nagyon gyerekes és E r n y e i, ki nagyon durva volt. K á p o l n a i Juliska az asszony szerepében ma is jeleskedett; kisebb szerepekben B a r ó t h y és P i l i s i érdemelnek említést, valamint F e r e n c z y, a ki ma remekül játszotta meg szerepét.

Pénteken F á y Zoltáné urnő mutatkozott be a Falu rosszában mint Finum Rózsi, nehéz nekünk itt kritikát gyakorolni, mert a fellépés célját nem ösmerjük, a tisztelt urnő mint műkedvelő elég tisztességesen oldotta meg nehéz feladatát; a prózai ré-

szekben a műkedvelők minden előnyével és minden hibájával kellett küzdenie, hiányos kiejtése és beszéde idegenszerű, de szerepét kifogástalanul tudta és ez sok mindent kárpótol, énekhangja szép és terjedelmes, de hiányzik belőle a szívhez szóló melegség — de azért szépen énekelte G a á l Ferencz »Lelkemet is elfogta a bubánat“ című szépdalt, tapsokban volt része elég, a közönség két virágcsokorral tisztelte meg. Hogy teremnek-e számára babérok e rögös művészi pályán, azt a jövő lesz hivatalosan eldönteni. A társulat tagjai sok odaadással működtek, különösen F ó t h i (Boriska), M á r k u s (Bátki), L o m n i c z y n é (Gonosz), V á r a d i (Göndör), D e r é k i (Gonosz) és T ó t h Antal (Feledi) szerepében. A két cigány V i r á g h á t i és K e l e m e n alakításában jóízűen mulatott a közönség.

Hirek és különfélék.

— Adóhivatali hírek. Habár az adóhivatalnál az ex-lex állapot miatt szünetel is a dob; de azért felhívjuk az adózó polgárságot, kiknek ingatlanát adósság terheli, hogy ezt a városi adóhivatalnál f. évi február hó elsőjéig bejelenteni el ne mulassza — mert ellenkező esetben nem lesz az adójából leírva semmi se.

— Betiltott építkezés. Krausz Miksa az új regále bérő a Halbrohr Mórné házat vette ki bérbé és annak udvarán egy nagy jégvermet kezdett építeni. De a szomszéd panaszt emelt az építkezés ellen, mert az építkezési szabályok nem tartattak be. Az építkezési bizottság a helyszíni szemlét megtartván, meggyőződött a panasz alapos voltáról, az építkezést beszüntette és elrendelte a jégverem lebontását.

— Közgyűlések. A Szabadkai gazdák és iparosok általános takaré- és hitelszövetkezete ma délelőtt 9 órakor a Hungaria épület nagytermében tartja évi rendes közgyűlést Varga Károly elnöklété alatt. — A szabadkai általános takarékpénztár részvény társaság f. évi február hó 2-án délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlést saját helyiségében.

— Színházi hírek. Pesti Ihsz Lajos színházgatók a napokban Budapestén járt és ez alkalommal megszerezte Herczeg Ferencz kitűnő írónk legújabb nagyszerű darabjának a »Gyurkovics Lányoknak« és »Balek« cz. új operettnek az előadási jogát, mely darabok színházunkban legközelebb színre kerülnek, minden más színházat megelőzve.

— Jutalomjáték. Szintársulatunk primadonnájának G á b o s Nellinek jövő héten szerdán lesz a jutalomjátéka a »Nürnbergi baba« opera. Az előadás érdekességét emelni fogja az, hogy H e g e d ű s Ferenc a m. királyi operaház tagja a jutalmazandó iránti sziveségből mint vendég fog közreműködni; — ez érdekes előadásra felhívjuk előre is a színházlátogató közönség figyelmét.

— Miniszter köszönete. A vallás és közoktatásügyi miniszter a szabadkai takarékpénztár és népbanknak, a szabadkai szegénysorsu tanulók javára ötezer frt tőkével tett alapítványáért köszönetét nyilvánította.

— Megugrott elmebeteg a szegényházból. A városi szegényházban ápolták Latky István 20 éves gyenge elméjű fiatal embert; Latky István f. hó 27-én a szegényházból megszökött, de a rendőrség elfogta és a mentők segítségével visszazáratották a szegényházba.

— **A Bács-Bodrogh megyei tanító-egyesület** szabadkai köre 1897. évi november hóban tartotta meg rendes tisztújítását, a mikor is Kovács Mihály tanító szótöbbséggel választott meg elnöké Mezőnerics Ferencz kar társával szemben. De azóta sok minden megváltozott. M. F. belvárosi igazgató tanító s felügyelő igazgató helyettes lett. A tanító is csak olyan, mint más közönséges ember s igen sokan megbánták, hogy az elnök-választásnál K.-ra szavaztak, kinek igen sokat kellett fáradoznia, hogy az egyesületet a kellő színvonalon tarthassa. A kiknek kötelességük lett volna támogatni az elnököt t. i. a választmány tagjai, nem jelentek meg a vál. üléseken. K. tehát nem akarván a fonák helyzetet tovább fenntartani, félre állt az utból, az elnökségről leköszönt. Tegnap tehát a kör újra tisztújító ülést tartott s egyhangulag Mezőnericset választá meg elnökévé, a ki derék s szorgalmas ember szívesen gratulálunk ezen újabb kitüntetéséhez. Azonban egy jó tanácsossal szolgálunk neki, ha megszívlelné. Lehetőleg óvakodjék az intrikus tanácsadóktól. Nem akarjuk elhinni, hogy az ő akaratát volna Kovácsot annyira mellőzni. hogy még a választmányban sem adtak neki helye. Ez a bosszúállás gyanuját kelti fel, pedig ez a jelen körülmények közt legalább is nem illik. A további választások eredménye: Palotai Bódog alelnök, Ispánovics Mátyás I-ső jegyző, Páncsics István II-ik jegyző, Petonszky József pénztárnok; választmányi tagok: Abrasics Antal, Ba'ajti Iona, Krizsnaovics József, Kladek Mihály, Moravcsik Károly, Piller György, Szántó Edené, Takács Ede, Haraszti Gyula, Guresán István. (Beküldetett.)

— **Népszerű gazdasági előadások.** Tudva van, hogy a múlt évben kezdődött különböző helyeken a gazdasági egyesületek, majd a földmives iskolák népszerű gazdasági előadásokat tartanak. Ilyen előadások lesznek Szabadkán folyó évi január hó 29-én vasárnap délután 2 órától 5-ig a Polgári olvasó körben, a hol a mezőrendőri tövények lesznek ismertetve, majd az állattenyésztés köréből és a szőlészet köréből lesz előadás. Február 2-án d. e. 10-től 12 óráig a népkörben állategészségügyi és újra a mezőgazdaság köréből. Meg vagyunk győződve, hogy Szabadka gazdaközönsége mindig érdeklődéssel viseltetvén a mezőgazdaság iránt, tömegesen fogja ezen előadásokon a szakemberek véleményét meghallgatni. Az előadások ingyenesek.

— **A szabadkai izr. nőegylet** f. évi febr. hó 18-án este 8 órakor a „Pest szálló” nagytermében táncvizsgálommal egybekötött közvacsorát rendez.

— **Sport-bál.** A szabadkai Sport Egylet rendezése tudvalevőleg bálját jan. 7-ről febr. 1-ére halasztotta el és pedig az országos gyászra való tekintettel. Ezen elhalasztás szerencsés gondolat volt, a mennyiben a vidékre készült meghívók már mint halljuk elfogytak és még minduntalan kérték és ennek folytán kénytelen volt a rendezőség újabb meghívókat készíttetni és azokat szétküldeni. A zenét a szegedi katona zenekar fogja szolgáltatni, és a tisztikar is készülődik átjönni. A bál iránt érdeklődők felkéretnek, hogy bármintemű felvilágosításért forduljanak Matkovich Miklóshoz a bálrendezéségi jegyzőhöz Szabadkán. Megjegyezzük, hogy helybeliek meghívókat nem kapnak.

— **Kereskedelmi és iparkamarai ülés** A szegedi kereskedelmi és iparkamara f. év január hó 30-án általános ülést tart saját helyiségében, melyre az összes kamarai tagok meghívatnak.

— **Rabló cigányok.** Szatmáron a multkoréjjel vakmerő rablást követték el a kőbor cigányok. A rablóhad a református egyházközség papi lakásába tört be, hol a nemrég elhalt ref. lelkész, Fésüs András özvegye lakik leányával együtt. A cigányok, mivel az épület utcai oldalán nem tudtak az udvarba jutni, a kertekre kerültek, innen törték be a papi-lak udvarába, hol mindjárt munkához fogtak. Feltörték a nagy éléskamrát, melyből több bödön zsirt, oldal-szalonnákat s az ott található összes tárgyakat elrabolták. A zsákmánnyal a rablók a kerten át menekültek. Összesen kilencz kerten keresztül vitték magukkal a rablott tárgyakat, míg szekérre tudták azokat rakni. Az özvegy papné másnap reggel rögtön fejelentette a rablást a rendőrségnek s ez a rabló cigányhadat, mielőtt a várostól messze távozhattak volna, csakhamar össze fogdosta.

— **Pápa város átírata.** Kemény Béla Pápa város aljegyzője egy felhívást intézett az összes városok tisztviselőihez, a melyben arra kéri őket, hogy alakítsák meg a városi tisztviselők országos egyesületét. Ezt a felhívást egy megleghangu átiratban megküldötte Pápa város tanácsa városunk tanácsának azzal a kérelemmel, hogy a felvetett eszmét pártolja.

— **A rémkalap.** Egy londoni lapnak 1697. január 16-án, tehát mintegy kétszáz évvel ezelőtt megjelent számában a következő kis hír jelent meg:

„Hetherington John rőfoskereskedő tegnap csendzavarás vádjával a lordmayor elé került, a ki arra ítélte, hogy ottszáz fontot tegyen le biztosítékképpen, Hetherington ur, a ki jó családból való, azt tévé ugyanis, hogy nyílt utcán egy maga-készítette, ugynevezett selyemkalapban jelent meg. Amolyan magas kémény-alaku kalap, a mely igen fényes és alkalmas a félős természetű emberek megijesztésére. A mint hogy kelt is a nyomában mindenféle óriási rémület. A rendőrség tanukkal bizonyította, hogy több asszonyszemély, mikor meglátta a kalapot elájult, a gyerek mind üvöltözésben tört ki, a kutyák eszeveszetten csaholtak, a Tomas kötélverő kis fiát pedig hazament egy összesajtolt az egybeverődött tömeg, hogy a szegény kicsike karját törte. Mind-ezen okokért vádlottat a rendőrség elfogta és a lordmayor elé vitte. Hetherington azzal védekezett, hogy semminemű törvényt se szegett meg, mert ő csak azt tette, hogy a saját találmányu kalapjában járta azt utcát.»

Igy a 200 esztendő ujság. Az a rémkalap pedig, melytől az utcák nekivadultak, azóta diadalmasan megjárta a föld kerekét s nincs ma már olyan patagoniai röptelen, a ki legalább nagy ünnepnapokon fejébe ne nyomná azt a bizonyos kéményszerű nyulványt, a mit mi ma úgy hívunk, hogy czüinder.

— **A budapesti gabonaüzlet helyzete.** Da czára, hogy malmaink a roszt fogyasztás következtében napról-napra szaporodó liszt-készlettel bírnak és a külfölddel szemben disparitásban vagyunk és így a kivitel lehetőségé ki van zárva, Budapesten az utolsó időben ismét felfelé törekvő irányzat jutott érvényre egyes malmok vásárlásai következtében, de többnyire azért, mert a bécsi vásáron egy rakomány buza lett Passauba eladva, miből azt következtetik, hogy e származék, miből Budapesten bőségesen van, előnyösen értékesíthető piacot fog találni

Németországban. Vetéseink állásáról tőzsdéi körökben különböző hírek keringenek, ami most még korai, mert azok országos átlagát kitűnőnek híresztelik, a vetések további fejlődése pedig csak az időjárástól függ. Persze még a jövő titka, vajjon a most említett körülmények megjelennek-e a valóságban és mehozzák-e azt a gyümölcsöt, amelyet egyes körök remélnek.

— **Házasodás sávokkal.** A Bretagneben nagyon praktikus szokás van divatban a házasodásra vonatkozólag. Bizonyos ünnepnapokon a férjhez menésre vágyakozó leányok vörös szoknyákban jelenek meg, amelyen fehér vagy sárga sávok láthatók. És ezeknek a sávoknak jelentőségük van. Minél több a sáv, annál több az apanázs, amelyet a leányzó apja a jövődöbeli ifju házaspárnak szánt. A fehér sáv ezüstöt jelent — egyenkint száz frankjával — a sárga pedig aranyat — egy sáv ezer frank — évenkint. Szóval az ügy nagyon tiszta családás, botrány kizárva.

— **Százöt éves asszony halála.** Temesvárott a napokban egy özvegy Czettler Teréz nevű matuzalemi kort élt asszony aludt el örökre a kórházban. Czettler Franciaországban született. Mint francia lelecc került a torontálmegyei Lovrin községbe, a hol a Telbisz-estlődnél sokáig szolgált. Temesvárott a szegény-alapból élt utolsó napjái a százöt éves nő, a mig a halál meg nem váltotta őt szenvedéseitől.

— **Az illatszert-áru Dél-Franciaországban.** A Revue de Statistique nagyon érdekes összeállítását teszi közzé a virágok mennyiségének, melyet a tengeri alpesek francia tartományaiban illatszerek s hasonlók gyártására felhasználnak. A felsoroltak között egyebek kivül a következők szerepelnek: 2 millió kilogramm rózsza, 2 és fél millió klg. narancsvirág, 200,000 klg. jázmin, 150,000 klg. cassiavirág, ugyanannyi tubarózsza és 200,000 kgr. ibolya. Az átlagos eladási ár kilogrammonként a következő: az ibolya és cassiánál 4 frank, a tubarózsánál 5 frank, a jázminnál 2 és fél frank, a rózsánál 65 centimes, a narancsvirágnál pedig 70 centimes. Az ibolya növénye 20 gramm virágot ad, a narancsfa ellenben 10 kilogrammot. A virágok gyűjtésében elért eredmény persze a szorgalom és ügyesség szerint változó, hasonló tehetségek mellett azonban egy asszony négy óra alatt 20 kilogramm rózsát, vagy 3 kilogramm jázmin, vagy 6 kilogramm tubarózsát szedhet, egész napon át dolgozva pedig 10 kilogramm ibolyát vagy narancsvirágot. Egy kilogramm virágkivonat készítésére 1000 kilogramm narancsvirág, azaz közel 1,200,000 darab virág szükséges; egy kilogramm rózsakivonatra 16,000 kilogramm vagyis 5 millió darab rózsza. Franciaország mondott vidéken évenkint 500,000 kilogramm különféle kenőcsöt és olajat s 4 millió liter illatos vizet készítenek. A készítmények értéke egyetlenegy kerületben is mintegy 15 millió frankra tehető évenkint.

— **Hová temetik az orosz czárokat.** Nagy Péter óta a minden oroszok czárjait a Neva folyó egy szigetén épült emlék-kápolnában temetik el. A sírkövek mind egyformák, nagyon egyszerűek, a mennyiben mindegyik egy-egy nagy fehér márványtömb, minden ékítés, vagy faragás nélkül. Az egyedüli megkülönböztető jele az elhunyt uralkodónak belevéselt neve.

— **A zsidó nép története.** A zsidó nép politikai és társadalmi története, — az irodalmi és művészeti fejlődéssel szorosan összeolvastva — jelenik meg most a magyar irodalomban. E nagyratértett nép hódításait, királyválasztásait a legpontosabban beszéli el egy kis füzet, könnyen olvasható, szép nyelven, tartalmasan, egyuttal művészi illusztrációk kíséretében. Dávid királyról és Salamonról mond el érdekes, bizalmas részleteket. A hős, a nagyhirű Dávidról, ki a lázadó ammoniták közül „némelyeket fűrészszel fűrészelteti, némelyeket vasborona alá némelyet fejsze alá vetteti, másokat mész-kemencébe hányatta“, (2. Sám 12. 31.) — E kis füzet a „Nagy Képes Világtörténe.“ 10-ik füzeté, a legjelesebb orientalista, Maspero Gaston világhírű műve után készült. — Egy füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

— **Halál az ex-lex magyarázata közben.** A szőlősi pusztán nagy körben állott a pusztai nép Takács János csősz előtt. Tél folyamán szívesen gyűltek körébe, hogy a napi kérdések dolgában eligazítsa őket a káptalan fejű Takács. f. hó 23-án ezzel a kérdéssel ostromolta meg egy, a politikai kérdésekbe be nem avatott magyar:

— Komám, micsoda az az ecs-lecs?
Takács, mielőtt hosszabbacska magyarázathoz fogott volna, leguggolt a földre, hogy pusztai szokás szerint a lenge tavaszi szellő (mert Isten csodájára hirtelen tavasz köszöntött a pusztára, csikorgó télhavában) el ne fújja a masináját, amivel a pipára gyújt.

— Az ecs-lecs? — l'erdezed. De a többi szó elfogyott szederjes ajkán, mert a földön elalélva terült el és szíve megszűnt dobogni. Szívzélhűdés érte.

— **Amerikai humor.** A bácsi a kis Tótot a térdére ülteti. A hat éves fiatal ur nagy bátorsággal lovagol.

— Ugy-e mulatságos? — kérdi a bácsi.
— Igen, de nem annyira, mintha egy igazi számaron ülnek.

— **Állategészségügyi kimutatás** a ragadós állati betegségek állásáról 1899 január hó 18-án.

Törvényhatósági joggal felruházott városok.
Légfene: Zombor 7 u.
Veszétség: Szabadka 3 u.
Takonykór és bőrféreg: Szabadka 1 u.
Sertésvész: Szabadka 2 u., Ujvidék 1 u.
Bács-Bodrogh vármegye.
Veszétség: Bács-Kula 1 u., Béreg 1 u., összesen 2 község 2 u.
Takonykór és bőrféreg: Zsabiya 1 u., Zenta 1 u., összesen 2 község 2 udvar.
Ragadós száj- és körömfájás: Bács-Vaskut 2 udvar.
Sertésvész: Pács 1 u., Borsód 1 u., Katy 1 u., Kernyája 1 u., Melykut 1 u., Pacsér 1 u., Temerin 4 u., Ujverbász 3 u., összesen 8 község.

Közgazdaság.

Vizhatlan borkenőcs lábbeliekre.

Egy liter közönséges borszeszben 10 deka sellakot feloldva hozzáteszünk 2 deka kámfort és jól felrázzuk. Ha akarjuk, hogy ezen lakkunk fekete legyen, még 2 deka kinruszt teszünk hozzá.

Ezen folyadékkal bekent bőr 5 perc alatt megszárad és nem hat be a bőrállományba, s nem keményíti meg, hanem a bőr felületéhez tapadva, a nedvességet visszatartja.

Czélszerű ezen folyadékot jól bedugaszolt üvegben tartani és használat előtt mindig jól felrázni. Használatkor a szükséges mennyiséget egy cseréptányérba kiöntjük és kis mázoló kefével a lábbelire jól rákenjük.

Zsirral vagy olajjal nem jó a lábbelit megkenni, mert ez a bőrt felpuhítja és a víz még jobban átszivárog.

NYILTTÉR.)*

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárámból rendeltek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatósabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldünk.

Henneberg G. selyemgyárai Zürichben.

(cs. és k. udvari szállító.)

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levéltéyleg ragasztandó —

HIRDETÉSEK

Pezsgő

Georg Goulet Reims.

Az angol királynő, a hollandi királynő udvari szállítója stb. stb.

Raktár:

ILLGEN JÁNOS

Szabadka.

Uj temetkezési üzlet

A „KEGYELET“-HEZ.

Olcsó bevásárlási forrás
Diszes kiállítás.

Teleky-tér 2. szám (Lyubibratich ház, a barátok templomával szemben.)

Szertárai: **Vörösmarty-utca 46 sz., saját ház.**

Böloni Domokos József.

CASCARADIN

RADITZ.

Legjobb szer **SZÉKREKEDÉS, GYOMOR- és MAJBAJ, ÉTVÁGYTALANSÁG, SÁRGASÁG, ARANYÉR, ELHIZÁS, VÉRTŐDULÁS és FEJFÁJÁS** ellen, kitűnő VÉRTISZTÍTÓ.

Orvosi tekintélyek által kipróbálva és ajánlva.

1/2 doboz 60 kr., egész doboz 1 frt 10.

Az ország előzetes bejelentése esetén bérmentve.

MURTUS-CREME

tré védve

zsírtalan és ártalmatlan finomító és szépítő

KEZ- és ARCZ-CREME.

— Napra is használható!

Elitárolt minden **BŐRHIBÁT, úgy-m SZEPLŐT, MAJFOLTOT, BŐRHATKÁT, BŐRHÁMLÁST, PATTANÁST** stb. — 1 tégely ára 1 frt. — hozzá

PULCHERADINPOUDRE

1 doboz 50 kr., (főbőr, rozsa vagy crème.)

PULCHERADINSZAPPAN

bőrfinomító, csenek illatu, nagyon tartós. 1 doboz 40 kr., 3 doboz 1 frt 10 kr.

MURTUS-FEHÉRÍTŐ

vörös kezék, barna kezék, vörösdudott arcz, ott ott az egyetlen gyógyszer. 1 üveg 2 frt.

— Személyesen elismerő levelek!

Készíti és szétküldi:

RADITZ RÓBERT gyógyszer-
tára

VIII. József-körút 62.

Baross- és Nap-utca között.

Ratákron az ország nagyobb gyógyszer-tárait

Magyar találmány!

Magyar gyártmány!

„PERFECTOR“

szabadalmazott gázgyártó készülék

világítási, fűtési és erő kifejtési célokra.

Nem robban! Nem ártalmas!

Teljesítmény és fogyasztás meghatározás a m. kir. technológiai muzeum által bizonyítva

Fényfok meghatározás Hahóthy Sándor tá. ár által bizonyítva.

UJ GÁZKÉSZÜLÉK

Mindenhol felállítható, teljesen veszélytelen, mert még szesz hideg uton állíttatik elő Felügyeletet nem igényel, könnyen kezelhető. Nem robban, nem ártalmas.

Világítási berendezések létesítésére, minden házban, szállodában kaszinóban, színházban, nyaralóban, fürdőhelyeken, kastélyokban, mulatókban, gyárakban, műhelyekben, vendéglők és kávéházakban.

Gázmotorok után, úgy műhelyekben ipari gépek hajtására, mint gazdaságokban gazdasági gépek, rosták, morzsolók, szec kavágók, daráló stb üzembem tartására a legjobb és leolcsóbb erő.

Egy 83 gyertyafenyő láng mintegy 1 1/2 krba kerül. Egy óra 16erő 5 krba jön.

Eddig már számos „Perfector“ berendezés működik az országban világítási és erő célokra, melyekről elismerő levelek felett rendelkezünk.

Petroleum és benzín motorokat olcsón átallakunk gázunkhoz.

Részletes ismertető leírások, valamint költségvetések

MAUTNER ADOLF ÉS TÁRSAI

Budapest, V., Arany János-utca 3.

Meghívó.

A SZABADKAI KERESKEDELMI és IPARBANK

folyó 1899-dik évi február hó 12-én vasárnap délelőtt 9 órákor

az intézet helyiségében

RENDES KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat :

1. A jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével megbizandó két részvényes kijelölése.
  2. A lefolyt 1898. évi üzlet eredményéről előterjesztendő évi jelentés.
  3. A zarszámlának a felügyelő bizottság jelentésével együtt való előterjesztése és az a fölött adandó fölmentés.
  4. A nyereség felosztás, illetőleg az osztalék meghatározása.
  5. Igazgatósági javaslat a bank üzletkör fejlesztése tárgyában Vermes Béla ur részvényes által tett indítványra vonatkozólag.
  6. Ot igazgató kilépése és az ennek folytán történendő új választás.
  7. Egy felügyelő bizottsági tag megválasztása.
- Szabadkán, 1899. évi január hó 9-én.

Az igazgatóság.

Felügyelő bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Tisztelettel alulírottak, mint a »Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank« felügyelő bizottságának tagjai, a most nevezett pénzügyintézet összes pénz- és érték-készleteit, továbbá ügyviteli fő- és mellék-könyveit, valamint az ügykezelést a lefolyt 1898-ik év folyamán a kereskedelmi törvény 199-ik §-ának rendelkezéséhez képest ¼ évenként behatóan rovincsoltuk és mindenkor kifogátalannak találtuk.

A lefolyt 1898-ik évre szerkesztett »Mérleg«, valamint a »Veszteség és nyereség« számlákat részletesen megvizsgálván, azokat úgy a főkönyv minden tételével, mint az üzlet év végével megtartott részletes rovincsolás alkalmával valójában talált pénz- és érték-készletekkel és az alapszabályok határozataival mindenekben megegyezőeknek és tökéletesen helyeseknek találtuk.

Ezek alapján tisztelettel jelentjük, hogy a »Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank« ügyvitelére a lefolyt üzleti évben egész szabatosan folyt le, miért is van szerencsénk a tisztelt közgyűlésnek javaslatba hozni, hogy az 1898-ik évi számadásokat helyben hagyja, az igazgatóság indítványát a tiszta nyereség felosztására nézve elfogadja és úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottságnak az 1898-ik évi üzletére az alapszabály szerű felmentvényt megadni méltóztatnék.

Szabadkán, 1899. január hó 18-án.

A felügyelő bizottság tagjai:

Berger Antal. Lichtneckert András. Prodánovits György. Dr. Szilasi Fülöp.

Nyeremény-felosztás.

A mérleg-számlában kimutatott tiszta haszon kitesz . . . . . 35689 frt 72 kr.
Behajthatlan követelések címen leiratik . . . . . 4597 " 07 "

marad 31092 frt 65 kr.

Maradvány 1897-ik évről . . . . . 1267 frt 91 kr.

összesen 32360 frt 56 kr.

Melyből az alapszabályok 49. §-a értelmében a befizetett részvénytőke 5% kamatai levonotván . . . . . 10000 frt — kr.

marad 22360 frt 56 kr.

Továbbá szabály szerint fordítandó 10% az általános tartalékalap javára 21,092 frt

65 kr. után

15% igazgatósági illetékekre . . . . . 2109 frt 26 kr.
1% nyugdíjalapra . . . . . 3163 frt 89 kr.
1% felügyelő bizottsági jutaléokra . . . . . 210 frt 93 kr.
Házérték leírásra . . . . . 210 frt 92 kr.
Tartalékalapra külön dotatio . . . . . 1136 frt 76 kr.
Tisztviselők jutalmazására . . . . . 3000 frt — kr.
Jótekonycélokra . . . . . 1000 frt — kr.
Jogtanácsos segédjének . . . . . 200 frt — kr.
Intézeti szolgálóknak . . . . . 60 frt — kr.
Mint felülosztalékok indítványozunk kiosztani . . . . . 40 frt — kr.
10000 frt — kr. 21131 frt 76 krt.

és a fennmaradó 1228 frt 80 krt.

az 1899-ik évi »veszteség és nyereség« számlára előtételezni.

Ezen felosztási javaslatunk szerint esik: **egy részvényre tíz forint osztalékul**, mely 10 százalékos kamatozásnak felel meg.

Vagyon. **Mérleg-számla.** Teher. Tartozik. **Nyeresség- és veszteség-számla.** Követel.

Mérleg-számla.		Teher.		Nyeresség- és veszteség-számla.		Követel.	
frt	Kr.	frt	Kr.	frt	Kr.	frt	Kr.
Készpénz	17825 49	Részvénytőke	200000 —	Nyugdíjazásra	71 25	Kam. a visszleszámit.	
Bankszerű váltók	563658 57	Tartalékalapok:		10%-os betétkamat-		vált. fiz. kam. lev. ut.	
Visszleszámitolt vált.	567042 62	Rend. tart. a. 65693.28		adó és hátr. kamat	3525 64	bankszerű váltókra . . .	51557 80
Hitelegyleti váltók	10500 59	Hitegytl. tartal. 81.77		Kamatokért betéte-		hitelegyleti váltókra . . .	1329 79
Kölcs. kézizál. és értp.	37830 10	Nyugd. " 9906.82	75681 87	lekre	35057 24	kötelezvényekre	26686 32
Betáblázott és kezes-		Betételek könyvecsk.	826083 78	Tisztek és szolgáló fiz.	8205 02	kézizálog- és értékpap-	
ségi kötelezvények	345012 84	Föl nem vett oszt.	136 —	Úzl. költs., házbér stb	4125 43	pir-kölcsönökre	3161 41
Butor és felszerelés		Hitegytl. bizt. alap	1402 —	Fiz. adó 1898 ik évre	5624 45	Folyószámlai kamat	5320 82
10% levonás után	1436 48	" " kam.	116 98	Nyeresség 1898. évben	35689.72	Jutalékszámán	1428 17
Ércp. értp. és váltóul.	3079 69	1899. évre előre fel-		35689.72		Nyeresség ércpénz és	
Tizenegy adós folyó	89660 85	vett kamatok	7501 50	Áthozat 1897. évről	1267.91	értékpapírokon	224 60
számlán (banksze-		Három hitelező folyó				Intézeti ház jöved.	2002 39
rűen biztosítva		számlán	474 10			Ingatlan után jöved.	65 —
Intézeti ház	49136 76	Viszleszámitolt vált.				Eladott ingatlan után	
Vásárolt ingatlanban	10688 99	id. pénzügyintézetknél	567042 62			nyereség.	522 45
Idegen pénzügyintézetek	3506 63	Nyeresség 1898. évben				Maradv. 1897. évről	1267 91
egyenl. folyó száml.		35689.72					
Hátralékos kamatok	6061 87	Áthozat 1897. évről					
Vegyes száml. egyenl.	9955 —	1267.91	36957 63				
	1715396 48		1715396 48		93566 66		93566 66

Auhermann Miklós pénztárnok.

Szabadkán, 1898. évi december 31 én.

Horvátovits Ernő főkönyvvezető.

Jelen »mérleg« számla alulírott felügyelő bizottság által a kereskedelmi törvény 199. §-ának rendelkezéséhez képest megvizsgáltván, annak tételi a főkönyvnek minden tételével — valamint az év végével megtartott részletes rovincsolás alkalmával valójában talált össze- pénz- és érték-készletekkel teljesen megegyeznek és így azt mindenekben helyeseknek találtuk.
Szabadkán, 1899. évi január hó 18-án.

Jelen »veszteség- és nyereség« számla alulírott felügyelő bizottság által a kereskedelmi törvény 199. §-ának rendelkezéséhez képest megvizsgáltván, annak tételi a főkönyvnek minden tételével megegyezőeknek és mindenben helyeseknek találtattak.

A felügyelő bizottság tagjai:

Berger Antal. Lichtneckert András. Prodánovits György. Dr. Szilasi Fülöp.

Ingyen szederfa csemete.

A földmivelésügyi m. kir. Minisztérium országos selyemtenyésztési felügyelő-sége bárkinek ingyen ad 2—3 éves magági szederfa csemetét. Városok, községek, néptanítók szállítást nem fizetnek; ellenben magán felek a szállítási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó pósta, vasut, esetleg hajó állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemetét magas törzsű fákká neveljük úgy egy katastralis holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el, oly formán, hogy a sorok egymástól egy méter, a sorokban a csemeték 80 centimeter távolságra álljanak.

Sövény alakításnál egy folyó méterre 3 darab egy folyó öltre 6 darab csemetét számíthatunk.

Kik csemetét akarnak, ezt **sürgősen** jelentsék be.

A földmivelésügyi m. kir. Ministerium országos selyemtenyésztési felügyelő-sége Szegzardon Tolna megye.

Igen alkalmas utra. -- Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.

Szaga *Kalodont* ja

az elismert legjobb

Fogtisztító-szer.

A száj kiöblítése valamely fog vagy szájjal egymagában nem elegendő a fogak tisztításához. Föltétlenül szükséges valamilyen **fogtisztító-szert** is alkalmazni.

Mindenütt kapható.

(Elismervény
Bécs, 8 187 július
3-án)

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmu a művelt közönség számára.

ÁLDASSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a miőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemkekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenköt kötet a legfontosabb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenköt hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát sola meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontárlóval

8 frt.

Minden nagy hobbi egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet szemképen sem lesz.

Hatvanköt egy füzet egy kötet helyettesíti.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz a kötetek költés 100% szállítónak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkénti utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetéssel.

*

A rendelések a helyi könyvtárosokhoz vagy a fölött kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

megy

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.